

BISERICA ȘI ȘCOALA

REVISTA BISERICĂȘCĂ ȘCOLARĂ LITERARĂ ȘI ECONOMICĂ.

Patruzeci de ani de Protopopie.

La Lugoj s'a petrecut Luni în 14 Noemvrie, marea sărbătorire a P. C. Protoiereu *Dr. Gheorghe Popoviciu*, care a implinit 40 de ani ca protopop. Rar jubileu, la vârstă de 65 de ani. Tot ce Banatul are mai select a fost de față la acest praznic bisericesc și cultural.

În presara zilei a fost retragere cu torțe și salutarea jubilantului din partea primarului orașului, d-l Harambașa și a păr. Dr. M. Mihaescu din Lugoj.

A doua zi s'a slugit sf. liturghie de către I. P. C. Sa Păr. Arhim. P. Morușca starețul sf. Mămăstiri Bodrog, asistat de P. C. Protopopi din eparhia Caransebeș și Arad, cântând vestitul cor Vidu, sub conducerea maestrului.

La priceasnă păr. protopop Ghidiu, aducând scrisoarea de mulțumită a P. Sf. Sale D. D. Episcop *Iosif*, a felicitat pe iubilant. Păr. Isaia Popoviciu, din Silha, a arătat cine a fost și ce a făptuit protopopul Dr. Gh. Popoviciu. Emoționat a răspuns P. C. Sa, înfățișând împrejurările între cari a fost proclamat protopop de obștea românească, venită să petreacă la cele vecinice pe fericitul său unchiu și înaintaș. A analizat apoi criteriile de cari s'a călăuzit în viață.

În numele P. Sfințitului nostru Episcop *Grigorie* a fost salutat de către Păr. Arhim. Morușca prin alocuția, ce se publică în altă parte. Cu salutul trimisului P. Sfințitului Ep. Vartolomeu al Râmnicului s'a terminat solemnitatea din biserică.

După sf. liturghie, aleasa asistență, care nici pe departe n'a încăput în sfântul locaș, a făcut o grandioasă manifestare de simpatie la casa jubilantului. Trăsuri împodobite cu flori și banderiu a condus pe părintele protopop dela biserică. La recepții a fost salutat de d-l prefect Dr. C. Corneanu în numele guvernului, a I. P. Sf. Sale Mitropolitului nostru *Nicolae* și a populației județului. În numele eparhiei Caransebeșului a vorbit păr. protopop A. Ghidiu, al Aradului F. Manoilă, pentru institutul teologic din Caransebeș Dr. C. Cioloca... Și așa au urmat, pe rând, reprezentanții tuturor organizațiilor bisericesti culturale și sociale din Lugoj și din întreg Banatul, precum și reprezentanții confesiunilor minoritare. S'a remarcat absența bisericii surori-gr. catolice și a fruntașilor naționaliști din localitate. Atitudine, care nu trebuia să se producă la un praznic ca acesta.

La banchetul de peste 300 de tacâmuri s'au revărsat din bel-

șug urările de bine. Eparhia noastră a glăsuț prin graiul p. protopop Dr. Șt. Cioroianu. Sau spus calde cuvinte de recunoștință pentru vredniciile bărbatului, a cărui viață rodnică se caracterizează printr'o înaltă moralitate.

Preacucernice Părinte Protopop,

Ilustră Asistență!

Delegat al Preasf. nostru Episcop *Grigorie* al Aradului, împreună cu părinții protopopi F. Manoila, D. Tiucra, Dr. Cioroianu și p. misionar Cibianu, aducem, la această rară prăznuire, omagiile noastre de recunoaștere pentru strălucitoarea pildă de viață, trăită în luptă neîntreruptă, dusă la biruință prin stăpânire de sine și răbdare.

Subliniez în chip deosebit pentru vremile noastre, această virtute a răbdării și stăpânirii de sine, — cei doi stâlpi de granit, pe cari întemeindu-se *caracterele*, birue în lupta vieții toate împotririile venite dela oameni și dela împrejurări și nu se lasă abătuți din drumul drept, spre o țintă hotărâtă.

Eu n'am avut plăcerea să cunosc din apropiere această viață de luptător, în curs de 40 de ani începută în frageda tinerețe. Dar, de n'ar fi fost o *luptă eroică*, n'am fi aici mărturia la înalta prăznuire, pe care o facem cetățeanului ales și preotului distins, care a știut să adauge *științei* de reputat istoric, *înțelepciunea de viață*, câștigate mai mult prin concentrare în sine însuși, decât prin raporturi intense cu oamenii.

Viața retrasă, traiul auster al sărbătoritului nostru, înaltă odată mai mult figură strălucitoare a *preotului*, slugitor smerit al lui Hristos, dar îndrumător demn și cu autoritate al împreună lucrătorilor săi. Autoritatea bunătății — și nu a teroarei — este semnul deosebit al sufletelor de elită și singura prin care omul poate inspira și altora adevăratul cult al datoriei și adevărata dragoste de lucru pentru binele de obște.

Acesta este secretul succesului, prin care P. C. Părinte *protopop* a adus la progres și a înălțat prestigiul bisericii noastre strămoșești în acest vestit centru de viață culturală și socială românească.

Dar razele de lumină și de căldură, țig-nite dintr'o „inimă curată și duh drept“ s'au revărsat cu îmbelșugare binefăcătoare nu numai peste acest colț din mândrul *Banat*. Personalitatea D-voastră de luminat biserică a stăpânit orizontul departe peste hotarul acestei provincii bisericești dela graniță, a Caransebeșului. Figura impunătoare a protopopului *Dr.*

Gheorghe Popovici a ilustrat toate corporațiile mitropolitane; înalta Sa înțelegere pentru problemele bisericești a deslușit cărări sigure pentru viața bisericească a neamului nostru de dincoace de Carpați. Aceasta a statornicit nimbul netrecător și aureola luminoasă în jurul frunții aceluia, pe care îl numeam simplu, dar cu atât mai adânc respect: *protopopul Lugojului*. Contribuția pe care a dat-o operei de organizare a bisericii ortodoxe românești pe întreaga Țara, i-a asigurat locul de cinste în panteonul celor mai distinși slugitori ai sfântului așezământ; dupăcum opera scriitorului, istoric, predicator și ziarist, i-a adus cinstea de membru corespondent al Academiei Române.

La toate acestea se adaugă figura de dârz luptător național și politic, fruntaș conducător al Banatului.

Aceasta ne dă dreptul să spunem că prăznuim azi nu numai strălucita viață a unui om, ci și puterile de viață a neamului și ale bisericii, cărora le-a închinat toată truda, munca și averea, liniștea și sănătatea sa. Intr'un avânt de om superior, a petrecut cu egal curaj bucuriile și nădejdiile ca și strâmtorările și durerile neamului și ale bisericii. Viața preacucerniciei Sale ne stă în față ca o pildă de luptă și jertfelnicie fără preget, de îndemn la dragoste pentru popor și la muncă stăruitoare și devotată pentru binele de obște.

Slăvitul nostru jubilent, azi ridicându-vă ochii spre cer, cu deplină liniște a conștiinții puteți spune în graiul evanghelic: Părinte Sfinte... eu Te-am preamărit pe Tine pe pământ, lucrul, pe care mi-l'ai dat să-l fac, l-am săvârșit. Arătat-am numele Tău oamenilor, pe cari mi i'ai dat mie... ca să cunoască, că toate câte mi'ai dat dela Tine sunt... (Jo. 17. 4, 6).

Iar noi, cei mai tineri, veniți să aducem prinosul nostru de recunoștință, se cade să desprindem cu sfințenie, sămânța bună de pe stejarul viguros încă, să o sădim cu sânguință în suflete, făcându-o să încolțească, să înflorească și, la fel, să aducă roduri mântuitoare și în viața noastră!

În numele P. Sfințitului meu Stăpân, al sfântului Așezământ de rugăciune, pe care îl conduc și în numele prietenilor din eparhia Aradului, Vă aduc P. C. P. Protopop, calde felicitări și sincere urări de bună sănătate, — întru mulți ani!

Cetiți și răspândiți

„Biserica și Școala“

M i l a . *

N. era sat bogat, binecuvântat de D-zeu cu pământuri roditoare, ca nicăiri. Îți era mai mare dragul să privești primăvara lanurile întinse de grâu, holdele cu păpușoiul de un verde închis, — plin de sănătate, — și vile cari se înșirau mândre, umplând de speranță pe locuitorii satului. — Erau mândri N. că D-zeu preabunul, li-a hărăzit un petec de pământ atât de bogat și căutau să răsplătească această bunătate d-zeească cu sânguința lor fără de asemănare. Erau mândri și de viața lor liniștită, mulțumită, corectă și morală, adeverind aceste prin adâncă lor religiozitate.

Dintre toți locuitorii satului se distingea bogătașul badea Ion.

Era într-o Duminică, zi frumoasă încălzită și luminată de razele soarelui de primăvară. Se terminase serviciul divin, poporul primindu-și creștinește „anafora” părăsea biserica, despărțindu-se părechi — părechi, tineri și bătrâni, bărbați și femei. Vorbeau între ei liniștit, înțelepțește, — ca și întotdeauna când se întorceau din casa Domnului, — despre sămănăturile câmpului, despre predica din ziua aceea a preotului, laudându-l, cât de la locul lui a vorbit. „Nici badea Tânase, — somnurosul, — nu a dormit — zise unul, — ci a ascultat clipind repede din ochi și aprobând spusele preotului. „A și vorbit frumos, — zise un altul, — despre noul Duh, ce trebuie să se coboare asupra lumii de după războtu. E timpul de mult sosit, că în lume să stăpânească iarăși dreptatea, iubirea și pacea între oameni.” Badea Ion îngândurat parecă, tăcea și ca întotdeauna, când vre'o supărare îl neliniștea, își vârî adânc mâinile în buzunare. „Și popa ăsta cu noul Duh! ar fi fost de o mie de ori mai cuminte, dacă ar fi zis: Duhul cel vechi, care ni-a stăpânit până acum, să rămână și pe mai departe între noi. Noi ăștia din satul nostru, doar totdeauna am zis: teme-te de D-zeu, fi drept și mergi înainte pe căile tale. Cel-ce nu voește să se supună, să fie înlăturat. S'ar putea astfel cunoaște oamenii de treabă, iar calicia, care din zi în zi devine tot mai mare, ar dispăre din mijlocul nostru. Eu am zis întotdeauna copiilor mei: cel-ce iese afară dosnic pe la spate, acela nu trebuie să mai între înlăuntru, locul aceluia este afară. Dacă ar face toți părinții astfel, atunci s'ar putea căuta mișei, ziua la amiază cu luminarea și nu s'ar afla.”

Cei-ce mergeau cu badea Ion în rând îl aprobau, erau obicinuiți a-l respecta, pentru averea lui și greutatea cuvântului lui. Rotarul satului, care se întâmplă să fie și el pe la spatele lui badea Ion, nu se putu răbda însă să nu zică: „bade Ioane, d-ta ai mai mare lipsă de noul Duh, amintit azi de preotul nostru. Dacă s'ar întâmpla, să vie la d-ta Isus Christos și se te întrebe:

copilul cărui Duh ești d-ta, ce i-ai răspunde? Badea Ion supărat îl ripostează cam îngâmfat: „George, în casa ta poți vorbi, ce-ți place, în casa mea în sentimentul meu religios, te rog nu-ți băga nasul. Eu sunt om credincios al bisericii, fără sfatul meu, nu face nimic preotul în satul ăsta. Clopotul cel mare, care seara te îndeamnă la culcare, și ziua te cheamă la prânz, eu l'am cumpărat, și nu este în biserica noastră slujbă, la care să nu fiu eu de față. Ce să fac mai mult ca atât?” Rotarul însă nu se lasă intimidat, mai cu seamă, că încrederea prea mare a lui badea Ion, îl cam atinse în sărăcia lui, și îi zise: „bade Ioane! ai pe d-ta hainele de toate zilele, și crezi că ești îmbrăcat de sărbătoare! Nu vezi cât de zdrențuroase sunt ele. Caută să te îmbraci cu cele de duminică, altcum o ceapă degerată nu dau pe sufletul d-tale.” — Auzind badea Ion cuvintele rotarului, se supără foc, și se depărtă fără să zică bună ziua!

Într-una din zile, se auzi un mare zgomot în casa lui badea Ion. Servitoarea lui din satul vecin, furase stăpâne-si o năframă de mătase. — Stăpâna, o femeie „tute”, găsește năframa între lucrurile servitoarei și înscenează un adevărat scandal. Badea Ion informat de cele întâmplate, plin de mânie să repede în bucătărie și ca eșit din minți îi zice servitoarei: „nici un pas să nu mai faci în casa mea, ființă netrebnică ce ești! Pleacă! unde voești,” — o prinde apoi de umere și o dă afară.

În stradă ploaia. Era plin de noroi. Fata cade în genuchi și din amarnicul ei plâns, abia se înțeleg cuvintele: „bade Ioane ai milă de mine; nu am nici tată nici mamă, unde să mă duc?! Dacă mă reîntorc în satul meu în halul acesta, o să mă sfâșie oamenii.” Fata era orfană. Prin câte suferințe nu trecu-se, câtă foame, nu a răbdat, până a crescut mare?! Badea Ion însă îi răspunde: „în casa mea domnește cinstea și dreptatea, iar nemernicii trebuiesc pedepsiți. Ia-ți lucrurile și cautăți de drum. Nenorocita abia putând să-și rețină dureroasele ei suspine, a apucat-o pe străzile pline de noroi ale satului. Ploaia, cădea ca cu găleata. Udă până la piele, ea merge fără să știe unde.

După masă în aceeași zi, ședea badea Ion în casă cu ochelarii pe nas, cetind „foaia”, când un zgomot ce se apropie îi atrage atențiunea. Privește pe fereastră și vede venind, doi oameni cari aduceau ceva greu, urmați de o ceată de copii. Apropiindu-se oamenii, badea Ion vede, că ceea ce aduceau este un corp de femeie, din hainele și părul căreia se scurge apa. Deschide fereastră și întreabă: ce e? „Servitoarea d-tale” zic oamenii și așează femeia jos. „Pentru mila lui D-zeu” țipă stăpâna casei „e moartă?” „Nu știm” — răspunde cu ochii încruntați unul dintre oameni, „să vedem. Mergeam la câmp, când ajunși la „fântâna bună” zărirăm fata aceasta care privea în adâncul fântânii și deodată cu în țipăt înfiorator se urcă pe colacul fântânei și se zvârle în adâncime. Am scos'o

*după: „Glücksinder din Hessel bach.” —

repede, și iată am adus-o ca să vedeți d-voastră și badea Ion, mai trăește, sau ba?!“.

Badea Ion devenise alb ca varul. Privea cu ochii pierduți la nenorocită, pe care soția și fetele lui, căutau să o readucă la viață. În sufletul lui se mișcă ceva. Conștiința începu să-l mustre grozav. „O orfană, nimeni nu i-a făcut vre'odată vre'un bine! Eu însu-mi am împins-o la moarte!“ Copleșit de remușcări, continea printre dinți: „Doamne, doamne! fă-o iarăși sănătoasă. Mă schimb, trebuie să mă schimb!“

„Tată! ea își deschide ochii,“ zise fata lui care îngrija de nenorocită. Soția cu frica în suflet, pentru că își cunoștea bărbatul, se adresa acestui: „ce vom face cu ea, dacă se va face sănătoasă?“ Badea Ion nu-i răspunse îndată. O înfrigurare îl scutură corpul. Apoi cu vocea scăzută pronunță cuvintele neînțelese de soția lui: „*haina de toate zilele, trebuie desbrăcată! Dă-mi hainele de sărbătoare!*“

Femeia se înfricoșă de cele auzite. „Are Ion mintea întreagă?“ î-și zise. Badea Ion însă trecuse printr-o adevărată minune. El începu dela data aceasta a înțelege, copii cărui Duh, trebuie să fie oamenii de azil

Rev.

Congresul al optelea bisericesc.

Biroul contral al Asociației clerului „Andrei Șaguna“ condus de anumite intenții binemotivate a dat celui de al optelea congres caracterul de *liturgic* și-a ales ca și localitate *Lugojul*. După celelalte congrese cu caracter biblic, misionar catihetic, de îndrumare a tineretului etc. se impunea parcă dela sine un congres liturgic, tot așa după cum azi se cere pentru viitor unul *euharistic*. Până la acestea se recere o bine și *temelnică pregătire* atât în ce privește chestiunile puse de raportori cât și aceea a discuțiilor ce se vor naște. Doar tocmai încălziti de aceste discuții — ce trebuie ținute la *nivel* acolo și la *suprafață* în organizațiile subalterne ale secțiilor, despărțemintelor respective a cercurilor religioase de aici — preoțimea participantă primește un nou imbold la muncă, o nouă energie întru desfășurarea activității inerente misiunii ce o plinește.

Am luat parte activă la oficierea acelei sfinte liturghii pontificale de Prea Sfințitul nostru Grigorie ajutat de 8 conliturghisitori. Trebuia să fie ceva de *model*. Așa a și fost din partea noastră, dacă eliminăm unele lacune proprii întrelăsării celor cari ne-au invitat în dieceza respective orașul lor. Armonia dintre slujitorii cari au mai avut ocazie a sluji alături de Prea Sfințitul Grigorie era ici-colea bruscată tocmai prin lipsa acelor dintre noi, cari ar fi putut da ansamblul perfect, așa cum îl întâlnești aici la Catedrală de câte ori pontifică Prea S. Sa. Cei din alte dieceze au fost încântați, pe noi — arădanii — nu ne-a satisfăcut pe deplin. Cuvântarea pâr.-protopop *Alexandru*

Munteanu-Recășdia, a fost o biografie contemplativă a pâr.-protopop *Dr. Gh. Popovici*, care peste câteva zile avea să-și serbeze jubileul de 40 ani de serviciu la Altarul Domnului. E netăgăduit că jubiliantul a desfășurat o activitate fecundă, congresul nostru însă nu s'a întrunit în Lugoj din acest prilej fericit pentru P. On. Domn protoiereu al Lugojului, ci din considerațiuni mai înalte de ordin obșteșc.

Cu o îndoială în suflet am intrat în sala de ședințe a prefecturii jud. Severin — locul destinat pentru congres. Pe lângă cei aproape 200 preoți-congreșiști se pareă un select public lugojan și elevii și elevele claselor superioare a liceului din loc. N'am mai avut norocul să pun mâna pe vre-un scaun. Mă întrebam: de ce nu au mai înșirat vre-o câteva rânduri, căci ar mai fi încăput, ori nu au în județ nici o fabrică de scaune? Îndoiala din suflet cu oboseala din trup se împărecheau într'o rea dispoziție, ce dispărea cu încetul numai după ce pâr. președinte *Dr. Gh. Ciuhandu* printr'o bine pregătită și cuprinzătoare vorbire de deschidere fixează atât de clar problemele de preocupare a congresului actual pornind dela fundamentala enunțare a pâr. Dionisie Areopagitul către Timotei vorbindu-i despre ierarhie și zicând: „Ierarhia izvorăște dela Dumnezeu și conduce către Dumnezeu“. Să ne revizum concepția despre cele sfinte prin prizma acestui cristal pus în față de marele pâr. Dionisie. Această idee sulevată de pâr. președinte se cioplește ca și cu o daltă de diamant într'o stâncă de granit în cuvântarea Pr. S. *Grigorie*, ce s'a preconizat în *revizuirea Conștiinței* preoțești și legarea acesteia în lucrarea sf. taine în special în cea a *aducerii sfintei jertfe*. Cuvântarea care în Lugoj lăsase o impresie adâncă s'a publicat de altfel și în „Biserica și Școala“. Ia cuvântul părintele, protopop *Dr. Gh. Popovici*. Am acum prilejul a auzi o autobiografie, care impune prin fraza: „De m'aș naște încă odată, tot preot m'aș face!“ Mă gândeam atunci: oare dintre fiii sf. sale câți sunt preoți? Și ajunsei la o și mai resignată întrebare: între ce împrejurări își trimite un protopop azi pe fiul său la teologie?

Ca să nu mai analizez sfârșii atunci printr'un răspuns-vot: „de mi-o da bunul D-zeu un fiu, eu tot preot am să-l fac!“ Au mai vorbit însuflețiți, deștepti și cu multă curtoazie Dl. Prefect *Corneanu*, dl. general *Oprescu* și dl. primar *Haiambașa*. Bunul prieten al preoțimei, însoțitorul nostru sincer dl. avocat *Teodor Popescu* din București aducând salutul surorilor noastre dela „Societatea femeilor ortodoxe“ prin cuvinte sincere pline de dragoste față de noi și de admirație față de munca năntașlor noștri, dă îndemnu-i ce sapă adânc în conștiință și lasă sa învie nobila mândrie de *ortodox*.

Masa comună luată în spațioasa sală a „Daciei“ a dat un nou prilej de a acumula pe lângă hrana trupească o belșugată alimentație de natură spirituală

deprinsă din toasturile rostite de *Prea Sf. Sa* pentru Regele Mihai I, D-l prefect *Corneanu* pentru *Prea Sf. Lor* absente și prezente, D-l primar *Hurambașa* pentru preotul ortodox, D-l președ. *Dr. Ciuhandu* pentru o revenire și a celorlalți frați la mama străbună, pâr. *Ivanca* protopop unit din Lugoj răspunde pretinește, neavând „în prezent încă autorizație pentru a face declarație“, preotul *Turic* închină pentru dascălul confesional intruchipat în maestrul Vidu, protop *Dr. Ciocoianu* pentru preotul dela munte, apărătorul legii și neamului la vremuri de bejenie, iar pâr. Arh. *Policarp Morușca* încheie șirul toastelor printr'un minunat apel al conștiinții preoțești care se cimentează sub edificatorul exemplu acelor dela cârma conducerii duhovnicești.

La orele 4 d. m. se continuă ședința cetindu-se temele d-lor raportori *Dr. I. Felea*: „Esența cultului ortodox“ și prot. *Dr. St. Ciocoianu*: *Atitudinea liturgică a preotului*, în cari fiind puse sumar și fugitiv în parte au fost rău înțelese dând naștere la discuții ce nu aparțineau sferei congresului actual care nu avea caracter *tipiconal* și nici *formalist*, ci de un cuprins intern, refăcător de conștiințe sau revizitor al substratului sufletesc ce trebuie să-l aibă liturgisitorul și pe care nici odată nu-l are actorul sau diletantul. Chestiunea „atitudinii liturgice a preotului“, ce după modesta mea părere dă „esența cultului ortodox“ rămâne deschisă pentru a se răspunde în adunările secțiilor, despărțemintelor resp. a cercurilor religioase printr'un exemplu de atitudine demnă de preotul lui Cristos, preotul ortodox. Ziarul „*Dimineața*“ din 14 Nov. face o concilianță apreciere în această privință.

O revelare a fost *concertul religios* dat de corul maestrului *I. Vidu* și condus de talentul prof. *Filaret Barbu* intruchiparea dirigentului cu școală și multă rutină câștigată din iubirea amatorului-meșter împe-rechiată cu profesionismul „corul Vidu“, ce s'a ridicat de mult pe pedestalul clasicismului de pe treapta diletantismului corurilor noastre din provincă. Compozițiile meșterului Vidu, îndeosebi cele redicate pe baza muzicii vechi bisericești, sunt niște opere direct neîntrecute, așa este priceasna „*Mântuire*“... „*Irmosul Botezului*“ „*În Iordan*“ și „*Cristos a înviat*“. Colindele „*Iearai mare*“ și „*Umblă Maica*“ au farmecul de a te purta pe brațele dulci ale reminișcențelor copilăriei dela țară. Câtă artă în simplitatea lor! Partea leului o are maestrul compozitor, e netăgăduită însă contribuția artistică a dirigentului, care parcă și-a ajuns apogeul în dirigerea propriei compoziții, a imnului religios sub stilul „*Cântec de seară*“. — Congresisții participanți la acest concert religios și dacă într'o măsură oarecare au rămas cu mici nedumeriri în legătură cu conferința pâr-lui prof. *I. Imbroane* despre „*Esența Bisericii*“ (der Sinn der Kirche) au fost îmbelșug recompensați în arta desăvârșită scoasă din hagheta maestrului Barbu și din sufletul meșterului Vidu.

În ziua a doua a congresului s'a aranjat așa zisa „*bucătărie*“, după care s'au făcut propuneri practice. La sfârșit ca și o amuzare nevinovată asistarăm la pledarea pâr-lui Iosif Popovici din Gogașu, care fiind în același timp și senator își va continua cetirea memorandumului — de o streină legătură cu congresul — acolo la București. După ce se aduc pâr lui Dr. Ciuhandu binemeritate mulțumiri pentru deamna conducere, toți ne respirăm spre vetre cu nou îmbold și cu unele dureroase constatări. Dintre aceste din urmă, subliniez două: resturnarea maximei „*tot bănatu-i fruncea*“ în ce privește ospitalitatea și lipsa preoților tineri îndeosebi a studenților dela teologie, cari până acum la toate congresele au participat. Ori teologii-acaedmiști nu mai au nevoie de aceste ci numa de tenis ??!

Pr C Turicu.

Conferința catihetică din Ineu.

Fericita inspirație a Venerabilului Consillu Eparhial, de a-se țineă conferințe catihetice în toate tractele protopresbiterale în toamna anului curent și-a dat dejă roadele.

În 10 Novmrie a. c. s'a ținut conferința catihetică prescrisă în Ineu. Preoțimea tractuală în frunte cu prea vrednicul ei protopresbiter Prea Onoratul Domn Ioan Georgea după ce au asistat la serviciul Chemării Duhului Sf. în sf. biserică localnică, au trecut în localul școlii populare de stat. Sosirea Prea Cucernicului revizor eparhial pâr. prof. Dr. Gheorghe Popovici în mijlocul preoțimei, a avut darul să electrizeze sufletele.

La ora 10 s'au început prelegerile practice în ordinea precum urmează: A) „*Păcatul strămoșesc*“ predat de preotul Ioan Bota din Iermata B) „*Dreptul Jov*“ la clasa III predată de preotul Traian Vraciu din Aldești. C) „*Daniil în groapa leilor*“ la cl. III. de preotul Constantin Feier din Ineu. D) „*Botezul Domnului*“ la cl. III. de preotul Ștefan R. Lungu din Șilindia. E) „*Pilea Samarineanului milostiv*“ la cl. IV. de preotul Ioan Toconță din Mocrea. F). „*Isus și Apostolii*“ la cl. V. de preotul Ioan Cociuban din centru.

Prelegerile în general au fost succese. Preoțimea tractului Ineu a dovedit și de stădată că și înțelege rosturile. La ora 12^{1/2}, după terminarea prelegerilor Prea On. Domn. protopresbiter Ioan Georgea, în câteva cuvinte bine simțite arată impertanța dispoziției Venerabilului Consillu Eparhial cu privire la conferințele catihetice, își exprimă apoi marea bucurie, că preoțimea subalternă și-a îndeplinit datoria. Salută în numele preoțimii pe Prea Cucernicul delegat consistorial pâr. revizor Prof. Dr. Gheorghe Popovici. Se deschide apoi discuția asupra tezelor lucrate. La discuție iau parte Cucernicii părinți I. Căpitan T. Draia și I. Cozma. Obiecțiunilor le răspunde Prea Cucernicul delegat

consistorial Prof. Dr. Gheorghe Popovici, cu toată obiectivitatea omului de știință.

Prelegerile s'au făcut unele după metoda pedagogică Herbath-Ziller reprezentată la noi de I. Ștefanelli și Dr. Petru Barbu, iar altele după metoda școlii active. Ar fi de dorit, ca pe viitor prelegerile practice să fie cuprinse și în scris, spre a feri pe pregătitor de orice divagări nepotrivite, de cacofonii, tautologii și repetiții odioase. În fine fiecare pregătitor să-și aibă un recensent designat, care pe baza celor scrise și efectuate să poată da pe lângă alții, o părere, respective o apreciere documentată, lipsită de subiectivismul impresiilor personale. Prin acest procedeu, afară de faptul înmulțirii cunoștințelor profesionale s'ar ajunge și la realizarea și născutului critic, atât de necesar actualității.

Obiectivitatea specialistului în materie catihetică a păr. Prof. Dr. Gheorghe Popovici, împreună cu „bunul simț” atât de prețios ce-l caracterizează pe prea On. Domn protopop Ioan Georgea, au asigurat echilibrul discuțiilor. Astfel, discuțiile s'au menținut în sferele înalte și senine ale principiilor catihetico-pedagogice. Discuțiile se termină cu elogiioasele cuvinte ale Prea Cucernicului delegat consistorial, Prof. Dr. Gheorghe Popovici despre strânsa legătură între chemarea că poate fi cineva bun catechet fără să fie și un păstor sufletească devotat și viceversa. Iubitul nostru profesor de odinioară dovedește o și mai mare seninătate sufletească în nouă Sa demnitate.

Conferința catehetică din Ineu a dovedit din nou că a critică obiectiv și motivat nu este lucru ușor. Deaceia a critică bine este egal cu a creia.

Presupune originalitate S'a adevărat vechiul dicton: „Teoria sine praxi, Sicut rota sine axi.” Teoria trebuie să se lămurească în fața practicei, iar din practică să nu bată câmpii ci să se inspire din teorie. Exact ceea ce se zice în nouă metafizică, realizarea idealului în real. sau spiritualizarea realităților.

Ceea ce s'a făcut, respective s'a inițiat în Ineu cu ocazia conferinței catihetice din 10 Noiembrie a. c. nu poate decât să ne însuflească bucurie și totodată o mândrie legitimă pentru a noastră „Status sacramentalis.”

Pr. Ștefan R. Lungu.

O bucurie generală în Buteni

Am pus titlu, bazat pe opinia publică, carea să exprimă cu mult respect și deosebită admirație despre noul edificiu de biserică din Buteni.

În Duminică din 28 August a. c. s'a sfințit și s'a așezat piatra fundamentală a noului Sion prin P. S. Sa D-l Episcop Dr. Comșa, iar pe Duminică din 13 Noiembrie, noul edificiu este pus sub acoperământ și era în așteptarea simbolului său de mărturisire, a

crucii lui Hristos. Pe aceasta Dumăiecă era proiectată sfințirea crucilor.

După 2 zile cu ploaie ne'ncetată și cu cerul întunecat, D-zeu a dat o zi cu soare, ca să putem ținea serbarea.

Serviciul divin s'a făcut în biserică veche prin protopresbiterul F. Roxin, asistat de 8 preoți. După s. liturgie s'a făcut procesiune cu s. lithie la noul edificiu de biserică, în fața căruia erau așezate pe o masă lungă, împodobită cu flori și țesături naționale, cele 6 cruci mari, frumos aurite. Piața din fața bisericii era plină de popor fără deosebire de confesiune.

Actul sfințirii crucilor a decurs cu toată solemnitatea. Corul vocal și orchestra de fanfare a comunei noastre bis. emulau în executarea armonioasă a diferitelor cântări religioase,

După serviciul divin, părintele protopop Roxin a rostit o cuvântare despre împărăția lui Hristos, care este împărăția sufletelor, biserică, cea: una, în cer și pe pământ. A vorbit apoi despre însemnătatea crucii lui Hristos. Celui ce trece pe lângă acestea cruci, să i'se pară că aude pe blândul Isus zicând: nu grăbi muritorule, stai un moment, gândește și la Cel ce te lasă să trăiești în lume! De încheiere, părintele protopop cere darul și binecuvântarea lui D-zeu asupra tuturor cari au ostenit și jertfit pentru aceasta biserică. Alături de P. S. Sa Episcopul nostru, care ni-a dat cel dintâi mână de ajutor și încurajare, merită deosebit respect D-l Ioan Georgescu prefectul județan, protectorul tuturor școlilor și bisericilor, care și aici prin ajutorul dat și prin ce-l pus în prospect, aduce la îndeplinire un lucru, în fața căruia parohia era imposibilă.

Părintele protopop exprimă recunoștința și mulțumita parohiei D-lui Inspector Ștefan Toth pentru construirea planului admirabil, după care s'a clădit acest edificiu monumental. Asemenea vrednic de laudă este și anteprenorul arhitect Conrad Richter din Lugoj, care a condus lucrarea.

După părintele protopop mai vorbesc poporului D-nii Dr. Grozda și Dr. Dan. Primul apelează la sentimentul de jertfă pentru terminarea edificiului, al 2-lea aduce elogiul conducătorilor neamului din trecut și prezent, cari au creat și crează pentru obște lucruri de valoare.

După acestea corul intonează cântarea: „Doamne armă asupra diavolului crucea Ta o ai dat nouă...”, iar măiestrii așează crucile la locul lor. Lumea privea cu o vădită bucurie cum se ridicau deodată 2 cruci pentru 2 turnuri, Crucile dela brățare în jos erau îmbrăcate în stofă neagră, câte un rând de haine pentru cari așează crucile la înălțimea de 35 metri. E un obicei vechiu acesta. Cel ce îndrăznește a lucra la așa înălțime, primește ștufa ori ca haină de serbătoare, ori la caz de nefericire, pentru înmormântare.

Deodată cu cele 2 cruci din turn s-au așezat și celelalte 4 cruci pe corpul bisericii. În unul și același moment au fost înfipte deodată 6 cruci.

Tinichigiul închină apoi dela înălțimea turnului câte un pocal de vin pentru sănătatea: M. S. Regelui, 2 a P. S. Sale Episcopului diecezan, 3 a Prototopresbiterului tractual, 4 a D-lui Prefect județan, 5 pentru preoții locului, consiliu parohial și popor, 6 pentru D-l inspector Ingineriu Ștefan Toth, 7 pentru arhitectul Conrad Richter. (7 toaste, închipuind celea 4 regiuni și S. Treime.)

Orchestra de fanfare întonează apoi cântarea „Fie numele Domnului bine câvântat, de acum și până în veac,” iar poporul se reîntoarce cu procesiunea la biserica veche, dând mulțumită lui Dumnezeu pentru toate celea săvârșite.

Sa dat apoi o masă comună pentru 60 persoane (pe spesele particularilor) Din mulțimea toastelor rostite, amintim celea pentru Rege, Episcop, Prefect, Prototop, inginer Toth, arhitect Richer, banca Victoria și conducătorii ei, D-l Cristea, Măiestri, Popor, etc.

Ne am despărțit după acestea cu nădejdea în Bunul Dumnezeu, care ne va ajuta, să putem termina acest lăcaș mareț al Domnului, spre întărirea credinței străbune atât de înduimănită în acestea părți, spre propagarea religiozității și moralității în popor, spre menținerea unității naționale și prin aceasta spre întărirea neamului și a iubitei noastre Patrii.

O PRINCIPESĂ CREȘTINĂ.

Aproape zilnic publică ziarele câte o știre că se mai găsesc oameni buni cari fac câte o biserică sau cel puțin au înzestrat-o cu tot ce trebuie.

Tot aceleași ziare ne-a adus vestea că A. S. Regală Principesa Elena vizitează regulat biserica dăruind bisericilor obiecte lucrute de mână pentru serviciul divin.

A. S. Sa Regală a fost Duminică 16 Octombrie la slujbă la sf. patriarhie și întâmplarea a făcut să deschid ușa sfântului Altar în timpul când se închina A. Sa Regală și știți ce am observat?

Am văzut-o închinându-se creștinește, pot spune mai bine decât mulți clerici, cari fac crucea în bătaie de joc.

Am oftat zicând: Mult poate să facă o mamă creștină pentru casa sa, pentru copiii săi și pentru toți acei cu care vine în contact.

Acel lucru m'a umplut de mângăere, sufletească căci a fost prima dată în viață ca să văd un om intelectual dintre laici, închinându-se așa de convins.

Pugăm pe bunul Dumnezeu să dăruiască sănătate scumpei noastre Principese, scumpă pentru credința pe care o are, ca să ajungă zile fericite și să-și vadă odrasla conducând acest scump pământ stropit numa, cu sânge de creștin.

Doamne ajută-i.

ierom. D. Lungu.

Nr. 5980/1927

Comunicat.

Ministerul Cultelor și Artelor cu adresa Nr. 49 215/927 ne-a trimis în copie, ordinul Nr. 27 293 A/927 al Ministerului de Interne către Prefecturi și Primării reședințe referitor la dobândirea și pierderea naționalității române, rugându-ne să-l aducem la cunoștința autorităților în subordine pendinte de Eparhia Aradului.

Care ordin îl publicăm precum urmează:

„Unele autorități ne-au întrebat dacă pot înscrie ulterior în registrul de naționalitate de copii minori întrucât părinții lor sunt înscrisi deja și ne-au cerut la timp și înscrierea copiilor.

Față cu această întrebare, avem onoare a vă face cunoscut că minorii, întrucât părinții lor sunt înscrisi în registre au dobândit naționalitatea părinților. Acest fapt se arată precis în art. 3 din regulamentul pentru constatarea naționalității române.

Deci și ei au drept la naționalitatea română nu însă și la liberarea certificatului de naționalitatea, care după cum v-am comunicat cu circulara Nr. 22480 din 16 Noiembrie 1925, se liberează numai într'un singur exemplar capului de familie. Ei, minorii, nu pot fi trecuți nici în certificatul de naționalitate al părintelui deoarece nu sunt înscrisi în registrul de naționalitate.

Pentru dovedirea cetățeniei lor, minorii din această categorie vor putea utiliza certificatul de naționalitate al părintelui însoțit de actul de naștere sau legitimare.

Totodată vă rugăm să binevoiiți a face atenți pe posesorii de certificate de naționalitate că, atunci când au trebuință să dovedească cetățenia lor în fața vre-unei autorități cu acaziunea cumpărării de locuri, solicitări de slujbe etc. să depună copie localizată de pe certificatul de naționalitate păstrând originalul“.

p. Ministru, Director General,
(ss) Bucșa (ss) N. T. Ionescu
Arad, la 16 Noiembrie 1927.

Consiliul Eparhial ort. rom. din Arad.

Nr. 6044/1927

CIRCULAR

Tuturor Prea Cucernicilor Protopopi,
Preoți și Diaconi din Eparhia Aradului.

La 1 Decembrie a. c. se împlinesc 9 ani de când la Alba-Iulia s-a proclamat unirea pe

veci a Ardealului, Banatului, a Crișanei și Maramureșului cu Patria-mamă.

Neștearsă și pururea vie trebuie să fie pentru generațiile de totdeauna amintirea luptelor noastre seculare precum și a vitejiei armatelor române de sub sceptrul Fericitului Rege Ferdinand I. în legătură cu acest mare eveniment.

Drept aceea dispunem ca în toate bisericile din eparhie în acea zi să se țină un Te-Dum în amintirea măreței zile de 1 Decembrie, având a se rosti și o predică potrivită din acel prilej.

Arad, la 18 Novembrie 1927.

† Grigorie m. p.
Episcop.

INFORMAȚIUNI.

Decembrie întâi. La 1 Decembrie, când vom prăznui unirea Ardealului cu țara mamă, în catedrala din Arad, va oficia Te Deum și va cuvânta P. S. Sa Episcopul nostru Grigorie

Predici în catedrala din Arad. La inițiativa P. S. Sale părintelui episcop Grigorie, în catedrala noastră din Arad se vor rosti o serie de predici,

În 6 Decembrie la sf. Nicolae va predica părintele protopop Dr. Ștefan Cioroian, în 11 Decembrie, protopopul Sava Seculin, iar în 18 Decembrie, I. P. C. Arhimandrit P. Morușca.

Regele Mihai începe să învețecarte. M. S. Regele Mihai trecând vârsta de 6 ani, începe să învețe carte. Până acum se obișnuia, ca învățătorii să vie la palatul regal și să învețe pe micile odrasle regale, care mai târziu aveau să devină conducătorii popoarelor. Pentru M. S. Regele Mihai se întrebunțează o altă metodă. În palatul Prîncipesei-mame, o cameră mare a fost prefăcută în clasă: cu bănci, cu tablă, cu cretă albă, burete, apoi cu icoane pe pereți. E clasa I, cu 17 elevi și al 18-lea e Regele Mihai. Regele nu va avea atâta vacanță ca ceilalți școlari din România și va trebui să învețe cu mult mai mult decât ei. A fi Rege însemnează a învăța și a lucra mai mult decât alții. Frumos e, că Regele învață împreună cu alți elevi, pentru că să se îndemne și ei mai cu dinadinsul la învățătură.

Cât poți trăi nemâncat? O pisică mare trăește fără mâncare 22 zile, un vultur 28, un bursuc 30, cânil 36 zile, un crocodil 2 luni, o scorpie trei luni, ursul 6 luni, cameleonul (un șarpe din Spania) opt luni, un cărăbuș 3 ani și vipera 10 ani, iar omul 30—40 zile.

Din nebuniile pocăiților. Aproape de satul Alexandrovo (jud. Cetatea Albă) s'a descoperit o peșteră mare, în care se adăposteau bărbați și femei pocăiți.

Peștera e împodobită cu covoare și fel de fel de icoane. În ea făceau slujbe și petreceau în post și rugăciuni, apoi în desfrânări îngrozitoare, bărbați și femei. S'au aflat în peșteră neveste tinere fugite dela bărbați, apoi fete de 13—14 ani furate. Toți au fost arestați. Păcătoșii sunt ruși, la cari nu sunt lucru rar nebuniile și fără delegile de felul acesta.

Un mut din naștere își recapătă vocea. Din Londra vine știrea unei întâmplări nebișnuite care s'a petrecut în noua Zeelandă. Un grup de persoane jucau foot-ball. Printre jucători era și un tânăr de 21 ani, mut din naștere. În focul jocului, făcând anumite mișcări repezi, el se pomeni deodată scoțând țipete. Tovarășii săi de joc fură toți așa de uimiți precum era și el, deoarece până atunci n'a putut să scoată nici cel mai mic sunet. La câțeva vreme în urmă, reuși să rostescă vorbe întregi, astfel să ajunse deplin vindecăt de mușenie.

BIBLIOGRAFIE.

În ediura Facultății de Teologie din Chișinău a apărut lucrarea de mare valoare pentru literatura teologică românească: *Scrierile Părinților Apostolici* împreună cu *Așezămintele și Canoanele apostolice* traduse din original de *Preotul Ioan Mihălescu*, profesor la Facultatea de Teologie din București, *Economul Matei Păslaru*, licențiat în Teologie și paroh și *Economul G. N. Nițu*, licențiat în Teologie și paroh. Prețul 70 lei.

Adâncirea doctrinei religioase creștine este imposibilă fără cunoașterea scrierilor Sf. Părinți apostolici, urmași imediați și cenicii al sfilor Apostoli. Traducerea prezentă a acestor scrieri în românește aduce un serviciu de neprețuit pentru literatura noastră bisericească, deoarece traducerea mai veche a răposatului I. Olariu din Caransebeș s'a epuizat de mult. Cea apărută acuma este și mai complectă, deoarece cuprinde și *Învățătura* celor doisprezece Apostoli și *Așezămintele și Canoanele apostolice*, cari nu erau traduse de Păr. I. Olariu. Volumul I, ieșit de sub tipar zile trecute are cuprinsul următor: *Introducere* de I. Mihălescu; *Epistola sfântului Barnaba*, *Învățătura* celor doisprezece Apostoli, *Epistola întâi către Corinteni* a sfântului Clement Romanul, *Epistola a doua către Corinteni* a sfântului Clement, *Epistoale către Efeseni, Magnarieni, Tralieni, Romani, Filadelfieni, Smirneni*, către sfântul Policarp ale sfântului Ignate cel Mare, *Epistola sfântului Policarp către Filipeni*, *Martirul sf. Policarp*, *Păstorul Herma*, *Fragmentele lui Papia* și *Epistola către Diognet*. Pentru volumul II rămân: *Așezămintele și Canoanele apostolice*.

Traducerea este făcută într-o frumoasă limbă românească, iar numele Părintelui profesor Ion Mihălescu garantează pentru exactitatea redării textului original.

Dr. N. P.

Redactor responsabil: SIMION STANA

Censurat: Prefectura Județului.